

10. Heilige boontjes?

DOELSTELLINGEN

- De kinderen leren dat 'heiligen' in de christelijke traditie mensen zijn, die voor Jezus hebben gekozen en die opvallen door hun buitengewone optreden voor God en voor anderen.
- De kinderen ontdekken dat heiligen niet alleen mensen zijn uit de geschiedenis, maar dat er ook in de moderne tijd nog mensen zijn die 'heilig' kunnen worden genoemd.
- De kinderen denken na over dingen die zij kunnen doen om zelf een beetje 'heilig' te zijn.

(THEOLOGISCHE) ACHTERGRONDINFORMATIE

Bij het woord 'heiligen' denken de meeste mensen vaak meteen aan de heiligen in de rooms-katholieke kerk. Voor alles lijkt wel een heilige te zijn: Franciscus voor de dieren, Antonius voor gevonden voorwerpen en sinds 1999 Isidorus voor internet. Van alle heiligen zijn levensverhalen bekend, de zogenaamde *vitae*. Deze verhalen staan vol goede werken. Zo raakte de heilige Martinus (nu Sint-Maarten) bekend doordat hij de helft van zijn jas weggaf aan iemand die hem meer nodig had dan zichzelf. Vaak deden heiligen ook wonderen. De heilige Nicolaas (Sinterklaas) wekte drie kinderen uit de dood op. Tot slot waren heiligen mensen die trouw en standvastig bleven in hun geloof in God – met alle gevolgen van dien, want veel *vitae* eindigen met bloederige verhalen over het einde van de heilige. Heiligen werden zo mensen waar je als gelovige een voorbeeld aan kon nemen.

In de loop van de tijd gingen steeds meer heiligen fungeren als tussenpersonen die in de hemel een goed woordje voor je konden doen. En zo kregen heiligen steeds meer een goddelijke status in plaats van voorbeeldfiguur te zijn. De kerkhervormers Luther en Calvijn gingen zich hier in de zestiende eeuw tegen verzetten. De heiligen zouden te veel afleiden van de persoon waar het juist om gaat in het geloof: God. Luther en Calvijn waren van mening dat er tussen God en mensen geen andere personen konden staan (dus ook geen heiligen). Daarnaast geloofden de kerkhervormers ook niet in een tussenpersoon die een goed woordje voor je zou kunnen doen in de hemel. Ze schaften het geloof in heiligen dus af. Heiligen waren voor hen mensen die in Jezus geloofden en als Hem leefden. Zo kon iedereen dus een heilige zijn.

Met deze opvatting gingen de kerkhervormers weer terug naar de Bijbelse invulling van wat een heilige is. In de brieven van de apostel Paulus komt het woord namelijk vaak voor. Als hij het gebruikt, dan gebruikt hij het vooral voor mensen die tot geloof gekomen zijn: mensen die Jezus zijn gaan volgen en daarin standvastig bleven. Gelovig zijn en leven als Jezus zijn dus dingen die mensen heilig maken.

VOORBEREIDING

Persoonlijke voorbereiding

Neem de achtergrondinformatie bij dit programma goed door. Daarnaast is het wenselijk om je persoonlijk voor te bereiden op deze bijeenkomst. Zo word je zelf ook 'materiaal' voor de bijeenkomst met de kinderen. Hiervoor kun je de volgende vragen gebruiken:

- Hoe werd er vroeger bij jou thuis over heiligen gedacht?
- Hoe sta je er nu tegenover?
- Wie zijn voor jou heiligen? Waarom?
- In welk opzicht kunnen mensen heilig zijn? Of kan dit niet?
- Wat en hoe zou je de kinderen over heiligen willen vertellen?

Praktische voorbereiding

Plan deze bijeenkomst zo mogelijk vlak voor of na Sint-Maarten (11 november) of Sint-Nicolaas (5 of 6 december).

Geef de kinderen zo mogelijk een kopie van werkblad 10.1 mee vóór de bijeenkomst. Vraag hun dan om het werkblad thuis in te vullen. De opdracht staat op het werkblad. Het ingevulde werkblad zal besproken worden tijdens de bijeenkomst, dus geef duidelijk aan dat de kinderen het dan weer moeten meebrengen. Het is echter ook mogelijk om het werkblad gewoon te laten invullen tijdens het programma (zie *Verkenning*).

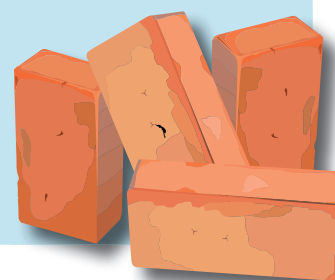
BENODIGDHEDEN

Vooraf

Hieronder vind je een opsomming van alles wat je nodig hebt voor deze bijeenkomst. Zorg ervoor dat je ruim voor het begin van de bijeenkomst klaar bent met alle voorbereidingen. Zo heb je alle tijd om aandacht te besteden aan de kinderen wanneer zij binnenkomen.

Benodigheden

- Gedroogde witte bonen;
- Pennen en kleine schrijfpapertjes;
- Kopieën van alle werkbladen voor alle kinderen (werkblad 10.1 mogelijk van tevoren meegegeven, zie VOORBEREIDING);
- Een flap-over met stiften;
- Kleurpotloden;
- Een bijbel (NBV);
- Een doosje of zakje.

PROGRAMMA

5 minuten

Opening

Heet de kinderen van harte welkom. Laat hen in een kring gaan zitten. Geef iedereen een boon, een pen en een stukje papier. Vraag hun om op het papertje een positieve eigenschap te schrijven van degene die rechts van hen zit. Doe zelf ook mee. Laat hen dan de boon en het papertje geven aan de persoon die rechts van hen zit. Dit boontje is nu een 'heilig boontje' geworden! Laat iedereen kort reageren. Klopt hun 'heilige boontje'? Wat vinden ze ervan om dit te lezen? Vraag de kinderen om het boontje en het papertje goed te bewaren.

10 minuten

Verkenning

Als je werkblad 10.1 van tevoren aan de kinderen had meegegeven (zie VOORBEREIDING), vraag hun dan om het ingevulde werkblad er even bij te pakken. Had je werkblad 10.1 niet van tevoren uitgedeeld, doe dat dan nu en laat het ter plekke invullen.

Weten de kinderen veel van Sint-Nicolaas? Maak op de flap-over een profiel van Sint-Nicolaas met behulp van de verschillende antwoorden die de kinderen hebben opgeschreven. Zijn er verschillen in de antwoorden die ze geven? Licht zo nodig dingen toe. Vertel dat 6 december eigenlijk niet de verjaardag maar de sterfdag van Sint-Nicolaas is. Bij heiligen wordt namelijk de dag gevierd dat ze aan hun nieuwe, hemelse leven zijn begonnen. Op de avond voor de sterfdag vertelde men samen verhalen over de heilige om hem of haar 'levend' te houden. Vertel ook dat zijn kleding de traditionele bisschopskleding is: Sint-Nicolaas was namelijk bisschop van het Turkse Myra. Houd het kort; het gaat hier slechts om een verkenning.

15 minuten

Verdieping

Vertel wie er in de Bijbel 'heiligen' worden genoemd: mensen die zich hebben bekeerd tot het christendom en Jezus zijn gaan volgen. Deze mensen gedragen zich als Jezus om te laten zien dat ze bij Hem horen. Dat kunnen kleine dingen zijn. Zo kan iedereen een heilige zijn – ook de kinderen.

Lees Hebreeën 11 (of bepaalde delen daaruit) voor. Daar schrijft Paulus over inspirerende figuren in het geloof, aan wie de christenen uit zijn tijd (ook heiligen genoemd!) een voorbeeld kunnen nemen. Die inspirerende figuren zijn dus ook heiligen. En dat zijn heel gewone mensen. Abraham, bijvoorbeeld, heeft namelijk zowel goede als slechte dingen gedaan.

Deel kopieën uit van werkblad 10.2 en laat de kinderen de opdrachten uitvoeren. Als het goed is, blijven de aangekruiste eigenschappen staan als ze de slechte eigenschappen doorstrepen. Praat hierover door met de kinderen. Maakt dit duidelijk of deze personen heilig zijn? Welke eigenschappen komen steeds terug? Schrijf deze op de flap-over. Weten de kinderen nu wat 'heilig zijn' betekent?

25 minuten

Verwerking

Vertel de kinderen over Martin Luther King. Gebruik de volgende informatie (of zoek op het internet). King was een Amerikaanse predikant die leefde van 1929-1968. Hij was zwart, wat niet gemakkelijk was in het Amerika van de jaren vijftig van de vorige eeuw. Toen op 1 december 1955 de zwarte Rosa Parks werd gearresteerd omdat ze haar zitplaats in de bus niet wilde afstaan aan een blanke reiziger, was voor hem de maat vol. King organiseerde een busboycot, waarna ook zwarte mensen het recht kregen om in de bus te gaan zitten op de plaats die zij zelf hadden uitgekozen. Deze actie was het begin van Kings strijd voor de gelijkwaardigheid van zwarte Amerikanen. Op 28 augustus 1963 hield hij in Washington zijn beroemde toespraak "I have a dream", waarin hij sprak over zijn droom dat ooit blanken en zwarten zouden samenleven in perfecte harmonie. Hierna kwam alles in een stroomversnelling, en op 6 augustus 1965 ondertekende president Johnson de *Voting Rights Bill*, waarin de burgerrechten van zwarte mensen beschreven staan. Op 4 april 1968 werd Martin Luther King doodgeschoten. King werd gedreven door zijn geloof in God en in een betere aarde voor alle mensen. Hij heeft keuzes gemaakt die zijn leven gevaarlijk maakten en waarvan hij niet wist hoe het zou aflopen – net als bij de Bijbelse heiligen (zie *Verdieping*).

Vraag de kinderen wat ze van het verhaal van Martin Luther King vinden. Vinden ze dat hij een heilige is? Waarom wel of niet? Welke eigenschappen van heiligen die ze in de *Verdieping* hebben verzameld zien ze terug in het verhaal van King?

Het lijkt misschien wel alsof heiligen een soort supermensen zijn. Als gewoon mens kun je nooit een heilige zijn... of toch? Deel kopieën uit van werkblad 10.3 en laat de kinderen de opdracht uitvoeren. Doe zelf ook mee. Deel na afloop met elkaar wat er is opgeschreven. Zijn er overeenkomsten met de heiligen die eerder zijn besproken? Hoe hebben de kinderen het geloof in God en Jezus verbonden met leven als een heilige?

5 minuten

Afsluiting

Laat iedereen nog eens goed naar zijn of haar boontje met positieve eigenschap kijken. Verzamel dan de boontjes en papiertjes in een doosje of zakje. Laat iedereen er om beurten een boontje en een papiertje uit halen en hardop voorlezen wat er op het papiertje staat. Degene van wie die positieve eigenschap was, moet dan zijn of haar hand opsteken. Hij of zij krijgt het papiertje en een wit boontje. Doe dit totdat iedereen aan de beurt is geweest. Sluit af door de kinderen te zeggen dat je een beetje heilig bent als je iets goeds doet voor een ander, omdat je dan leeft zoals God het wil.

Nodig de kinderen uit om hun ouders of verzorgers te vragen of zij vinden dat ze een 'heilig boontje' zijn. Bedank de kinderen voor hun aanwezigheid en hun inzet. Tot de volgende keer!

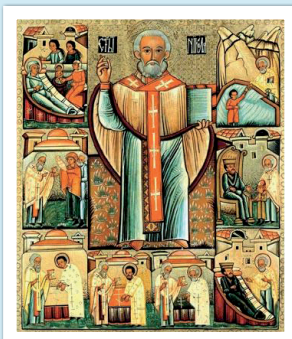
BIJLAGEN

1. Werkblad 10.1 – Nicolaas de heilige
2. Werkblad 10.2 – Bijbelse heiligen
3. Werkblad 10.3 – Ook een beetje heilig

Werkblad 10.1 – Nicolaas de heilige

OPDRACHT

Hieronder zie je een profielpagina van Nicolaas uit Myra. Weet jij wie er wordt bedoeld? Zo niet, probeer er dan achter te komen. Vul de ontbrekende gegevens in.

> **Nicolaas**

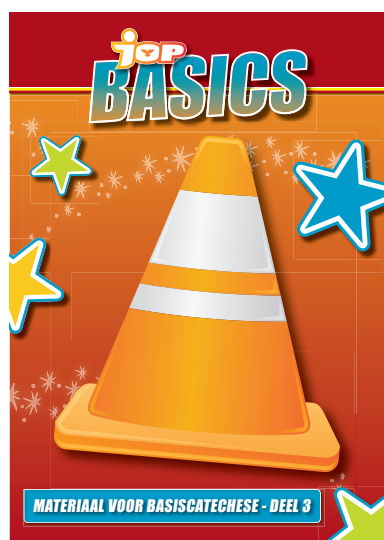
Over

Vrienden

Foto's

Meer >

**BINNENKORT VERKRIJGBAAR
BASICS DEEL 3**

WAT DOE JE?

PROFIEL

Naam: Nicolaas

Woonplaats: Myra

1.254.893 x gezien - Door wie? Word Goldmenber!

Ik ben jarig op: _____

Zo vier ik mijn verjaardag: _____

Mijn favoriete songs zijn: _____

Ik ben bekend doordat: _____

Mijn favoriete vervoer is: _____

Mijn favoriete outfit is: _____

Werkblad 10.2 – Bijbelse heiligen

OPDRACHTEN

1. Hieronder zie je enkele voorbeeldfiguren die in Hebreeën 11 worden genoemd. Er staan wat eigenschappen bij. Welke eigenschappen horen bij deze heiligen? Kruis de juiste eigenschappen aan.
2. Zijn de eigenschappen goed of slecht? Streep alle slechte eigenschappen door.

Abel

- geloofde in God
- vermoordde zijn broer
- wilde God alles geven
- vond zijn broer aardig

Noach

- luisterde naar God
- geloofde wat God zei
- redde zijn familie
- maakte ruzie in de ark
- vond andere mensen dom

Abraham

- luisterde naar God
- ging op reis zonder te weten waarheen
- stelde lastige vragen aan God
- pikte land in van andere mensen
- geloofde dat God voor hem zou blijven zorgen
- bleef bij God vragen om Lot te sparen, ook al woonde hij in een 'zondige' stad

Mozes

- wilde breken met de farao, terwijl hij wel door hem was opgevoed
- luisterde naar God
- ging Gods wil doen, zonder te vragen waarom
- verraadde zijn volk
- wilde zichzelf slecht laten behandelen, omdat zijn volk slecht werd behandeld
- zorgde slecht voor zijn volk omdat het hem niets kon schelen
- hielp zijn volk uit Egypte te komen

